

prebivalstva niti jedne ni. Iz tega je razvidno, da ne le pri ubogih Slovaki, ampak tudi na Reki postopa se približno po trinoškem receptu kralja Heroda, le toliko je razlike, da je oni nedolžne otročice dal faktično umoriti, Madjari pa delajo na to, da bi se pri mladini prej kot moč vdušil slovanski živelj, in to v vseh deželah ogerske krone.

Res se je toraj čudom čuditi, kako da se visoki in najvišji vladni krogi na taka početja vse premalo ozirajo, in da se narodska enakopravnost pušča vedno bolj in bolj v nemar. Saj je jasno kot beli dan, kako še manj kot plitva je madjarska zvestoba nasproti Avstriji, in jako slab politik je ta, ki tega ne sprevidi. Živih dokazov o tem v zgodovini kar n.rgoli. Vsaj ene navedimo! Komaj se je bila na pr. l. 1848. vnela vstaja v Italiji, zdajci so bili tudi Madjari na nogah. In to brez vsakega uzroka. Ako so imeli dajati grajščinam velike desetine in morali delati tlako, od tega Avstrija ni imela nič dati v žep; — davke pa so imeli tako majhne, zraven pa prostosti tolike, kakor enako komaj kje v kaki državi v Evropi. Prvi njihovi čin bil je, če se še prav spominjam, da so se sedmograški graničarski Sekulci (Szekler) vpri, da niso hoteli marširati na bojno polje v Italijo, akoravno so bili za čas vojske v to obvezani vsi graničarski polki. (Za te so bili poznej tudi sedmograški štirje graničarski regimenti [2 sekulska in 2 valaška] najpred razdrti.) Za daljni dokaz, kaki duh prešinja Mažare in zlasti njih vojake, navedem naj, kar sem pred nekoliki leti bral v nekem časniku, da v nobenem izmed vsih avstrijskih polkov ni toliko prestopkov in kaznovanj zaradi vojaške nepokorščine (Insubordinazion), kakor v mažarskih.

(Dalje sledi.)

Poučni in zabavni drobiž.

Knežja palača v Trogiru. Starinsko poslopje v Trogiru, v katerem sedaj zboruje mestni zbor, bila je nekdanja palača Šubićev. Tukaj je vladal pogumno knežji rod, ki je ves civilizovani svet seznanil s hrvaškim narodom, iz katerega potomci osvobodili so Hrvaško in Ogorsko turškega jarma. V tej palači je bil tudi oni slavni shod veljakov, na katerem sta se mesti Trogir in Omiš prvi izrekli za ustajo, ki je trajala trideset let. Ta zgodovinski spomenik sedaj razpada, ali mestni zbor je sklenil, da še obnovi to poslopje in ohrani potomstvu ta spominek hrvaške mogočnosti.

Jezik mravljincev. Profesorja Garnerja, ki je iznašel opičin jezik, prekosil je učenjak Janet, kateri je preučil glasovne organe mravelj anatomičnim potom in z mikrofonom njih jezik, ter se prepričal, da imajo določene mej sabo različne glasove.

66. shod nemških prirodznancev in zdravnikov zboroval bode letos na Dunaji od 24. do 30. septembra. Ta shod je bil že dvakrat na Dunaji, namreč 1832. in 1856. l. Pripravljalno delo sta letos prevzela prof. dr. pl. Kerner in dr. Exner. Določilo se je že 40 sekcij in določili zanje funkcijonarji. Ti shodi so velikega pomena za prirodznansko znanost.

Zlate ribice večkrat poginejo v vodi. Temu je navadno to krivo, da se voda, katera se postavlja na solnce tako ogreje, kakor bi bila dalje časa na peči. Posode z zlatimi ribicami se torej ne smejo preveč izpostavljati na solnce.

Novice.

— **Nedeljski počitek.** Te dni objavil se je ministerski ukaz, s katerim se določa za trgovino z živili nov nedeljski počitek. Dosedaj so smele biti ob nedeljah prodajalnice za živila ves dan odprte. Od zdaj naprej smejo biti take prodajalnice v krajih, ki štejejo nad 20.000 prebivalcev odprte le do 12. ure opoludne in se smejo odpreti zopet od 6. do 8. ure zvečer. Po vseh drugih manjših krajih se morajo prodajalnice zapreti ob 3. uri popoldne. Prodajalnice branjecev, prodajalnice mešanega, specerijskega blaga in delikates, suhega mesa in klobas kakor sploh prodajalnice živil morajo biti torej po mestih čez 20.000 prebivalcev zaprte ob nedeljah od 12. ure opoludne do 6. ure zvečer. Po deželi morajo biti prodajalnice zaprte od 3. ure popoldne naprej. Pekarnic, slaščičarnic, gostilen in kavaren to ne zadeva. — Glede tabačnih trafik in loterijskih kolektur se je odredilo, da je ob nedeljah trafike in loterije, združene s prodajalnicami, v krajih z najmanj 20.000 prebivalci, zapreti opoludne. Če se v dotični prodajalnici prodajajo živila, ki se smejo ob nedeljah popoldne po 6. uri k večjemu dve uri prodajati, sme ta čas biti odprta tudi trafika in loterija. Povsod drugod je ob nedeljah trafike in loterije ob 3. uri popoldne zapreti. Ta naredba pa ne velja za prodajalce, ki prodajajo tabak v posebnih, od svoje prodajalnice ločenih prostorih, niti za samostojne trafike in loterije, kakor tudi ne za krčmarje in kavarnarje, ki tobak prodajajo.

— **Otvoritev proge dol. železnic:** Grosuplje-Novomesto-Straža vrši se slovesno dne 31. maja t. l. po tem le vsporedu: Slavnostni vlak odide iz ljubljanskega južnega kolodvora ob 8 uri 10 minut zjutraj in pride v Grosuplje ob 9 uri 3 min., v Višnjo Goro ob 9 uri 46 min., Zatičino ob 10. uri 5 min., Radohovovas ob 10. uri 27 min., Veliko Loko ob 10. uri 52 min., Trebnje 11. uri 10 min., Mirno peč ob 11. uri 37 min., Novo mesto ob 12. uri 5 min., Stražo ob 12 uri 32 min., v Novo mesto nazaj ob 1. uri 10 min. — Slavnostni obed bode v Novem mestu na postaji. — Iz Novega mesta odide slavnostni vlak ob 5. uri 30 min. popoldne in pride v Ljubljano ob 9. uri na južni kolodvor.

— **Po dolenske železnice progi** Ljubljana-Kočevje vozilo se je meseca aprila 17.364 oseb in se prepeljalo 18.043 ton blaga. Skupnih dohodkov je bilo 31.440 gld. Od 1. januarja do 30. aprila 1894. je bilo vseh dohodkov 128.593 gld. Povprečni dohodki za eno leto in en kilom znašajo 5.358 gld.

— **Trgovsko bolniško in podporno društvo** v Ljubljani je imelo minolo nedeljo svoj občni zbor. Iz poročil o društvenem delovanju posnamemo, da je imelo društvo početkom letošnjega leta 568 društvenikov, mej temi 258 v Ljubljani. Bolnikov je bilo pretečeno leto 110, za katere se je izdalo 6000 gld. 70 kr. Podpor se je dalo 1155 gld. Skupno društveno premoženje znaša koncem lanskega leta 90.050 gld. 85 kr. in sicer spada bolniški blagajni 42.912 gld. podporni pa 47.138 gld. 85 kr. V ravnateljstvo so bili voljeni za dobo treh let gg.: Emerih Mayer, Matevž Treun, Emil Randhartinger, Miroslav Soss, Fran Schantel, Avgust Skaberne, Alojzij Kajzelj, Ivan Mejač, Alojzij Lilek. V revizijski odbor gg.: Alfred Ledenik, Vilko Mayer in Urban Zupanec; slednjič namestnikoma gg.: Fran Mulaček in Ignacij Šetine.

— **Obrtnim nadaljevalnim šolam** na Kranjskem je za l. 1894. naučno ministerstvo dovolilo nastopne podpore: Ljubljana 2300 gld., Postojna 250 gld., Škofjaloka 270 gld., Kočevje 280 gld., Krško 300 gld., Kranj 250 gld., Metlika 200 gld., Tržič 350 gld., Novo mesto 450 gld., Radovljica 250 gld., Kamnik 400 gld., Št. Vid nad Ljubljano 170 gld. in Ribnica 80 gld.

— **Pošta v Spodnji Šiški** dobi s 1. junijem t. l. za